timeretur: Quid porro ꝓdeſſet timor: niſi:
¶ Miſericors ⁊ miſerator dñs: eſcaꝫ
daret timentib⁹ ſe: Eſcā que nō corrū
pitur: panē qui de celo deſcendit: quē nul
lis meritis dedit: Etenī chriſtus ꝓ impijs
mortu⁹ eſt: Nemo ꝗ̃ talē eſcā daret: niſi mi
ſericors ⁊ miſerator dñs. Q̄ſi tātā dedit
huic vite: ſi verbū carnē factū pctōꝛ iuſtifi
candus accepit: quid in futuro ſeculo glo
rificat⁹ accipiet: ¶ Memor enī erit in
Alia lrã. ſeculū teſtamēti ſui: Nec totū dedit q̄
† virtutē. pign⁹ dedit. † Fortitudinē operū ſuo-
rū annūciabit pplo ſuo. Nō ꝯtriſten
tur iſraelite ſancti: q̄ dimiſerūt oīa ſua ⁊ ſe-
cuti ſunt eū: nō ꝯtriſtentur dicētes: Quiſ-
nā poterit ſalu⁹ fieri: qꝛ facili⁹ intrat came-
lus ꝑ foramē acus q̄ꝫ diues in regnū celo-
rū: Annūciauit eis fortitudinē operū ſuo-
rū: qm̄ q̄ hoībus difficilia ſunt deo facilia
ſunt. ¶ Ut det illis hereditatē gen-
tiū: Itū eſt enī ad genteſ: ꝑceptū diui-
tibus hui⁹ ſeculi nō ſupbe ſape: necꝫ ſpare
in incerto diuitiaꝝ: ſ; in deo viuo cui facile
eſt qđ hoīb⁹ difficile ē. Sic enī mlti vocati
ſunt: ſic occupata ē hereditas gentiū: ſic fa
ctū eſt vt etiā plurimi q̄ dimiſerunt oīa ſua
in hac vita vt ſequerent̄ eū: vitā etiā ipam
ꝓ noīs eius ꝓfeſſione ꝯtemnerēt: ⁊ tāq̄ꝫ ca
meli hūiliantes ſe ad portāda onera ꝑſſu-
rarū: intrarēt etiā ſicut ꝑ foramē acus ꝑ cō
pungētes paſſionis anguſtias. Ipſe fecit
hec cui oīa poſſibilia ſūt. Opa manuū
eius veritas ⁊ iudiciū. Teneat̄ veri-
tas ab his qui iudicant̄ hic: iudicāt̄ h̄ mar
tyres ⁊ ad iudiciū ꝑducūtur: quo nō ſoluꝫ
eos a quib⁹ iudicati ſunt: ſed etiā angelos
iudicēt: aduerſus q̄s eis erat colluctatio:
etiā cū ab hoībus iudicari viderent̄: q̄ſ nō
ſepararet a chriſto tribulatio: anguſtia: fa-
mes: nuditas: gladius. ¶ Fidelia: enim:
oīa mandata ei⁹: Nō fallit: exhibet qđ
ꝓmiſit: nō tñ eſt hic expectandū: nō h̄ ſpe-
Alia lrã. randū: ſed Cōfirmata: ſunt: in ſeculū
nō habet. ſeculi: facta in veritate ⁊ † ✝ iuſticia.
† equitate Hoc eſt verū ⁊ iuſtū: vt hic laboret̄: illic re
quieſcat̄: Quia. ¶ Redēptionē miſit
pplo ſuo: Uñ aūt redimunt̄: niſi a capti
uitate pegrinationis hui⁹: Nō ꝗ̃ requies:
niſi in celeſti patria reqratur. Dedit quidē
deus iſraelitis carnalib⁹ terrenā hieruſalē
q̄ ſeruit cū filijs ſuis: Sed h̄ vetus teſtamē
tū eſt ad veterē hoīem ptinēs. Qui aūt ibi
figurā intellexerūt: heredes etiā tunc noui
teſtamēti extiterūt: qm̄ que ſurſum eſt hie-
ruſalē libera eſt: q̄ ē mater noſtra eterna in
celis. Uetere aūt illo re ipſa ꝓbatū eſt trā-
ſitoria ꝓmiſiſſe. ¶ Mandauit: quippe: in
eternū teſtamentum ſuū. Sed quid:
niſi nouū: Cuius heres quiſq̄s eſſe volue-
ris nolo te fallas: nec terrā trahenteꝫ lac ⁊
mel carnaliter cogites: nō amena predia:
nō hortos fructiferos ⁊ opacos: nō tale ali
quid mediteris adipiſci: quale ſolet h̄ ocu-
lus auaricie concupiſcere. Cū enī ſit radix
omniū malorū cupiditas ꝑimenda eſt: vt
hic cōſumatur nō differenda vt ibi ſatiet̄.
Primo penas fuge: gehennas deuita: an-
teq̄ꝫ deſideres ꝓmittentē deū: caue minā-
tem. ¶ Sanctū ⁊ terribile nomē ei-
us: Pro delitijs aūt oībus hui⁹ ſeculi q̄-
les vel expertus eſt: vel augere ac multipli
care cogitando potes: īmortaliū deliciarū
matrē concupiſſe ſapientiā. Sed ¶ Ini-
tium ſapiētie timor dñi: Delectabit
illa ⁊ ineffabiliter ꝓculdubio delectabit ca
ſtis atq̄ꝫ eternis veritatis amplexibus: ſed
prius tibi donāda ſunt debita: q̄ꝫ ꝑmia fla
gitanda. Initiū ergo ſapientie timor dñi. Alia lrã.
† Bonus † eſt itellectus: Quis negat: † intellectus
Sed intelligere ⁊ nō facere periculoſū eſt. bonus
Bonus ergo † facientibus: Nec extollat † omnibus
mentē in ſuperbiā. Cuius enī timor eſt ini Alia lrã.
tium ſapientie. † Laus eius manet in † Laudatio
ſeculū ſeculi. Et hoc erit premiū: hic fi-
nis: hec ſtatio ſedeſq̄ꝫ ꝑpetua. Illic enī iue
niuntur: mandata fidelia cōfirmata in ſe-
culū ſeculi: Ipſa eſt hereditas noui teſta-
menti mandata ineternū. Unaꝫ petij inqt
a domino hanc requirā vt inhabitē in do-
mo dñi ꝑ omnes dies vite mee. Beati enī
qui habitant in domo tua dñe: in ſecula ſe
culorū laudabunt eum: quoniā laus eius
manet in ſeculū ſeculi.

¶ Explicit Tract. de pſ̄. CX.
¶ Incipit Tract. de pſ̄. CXI.

CRedo qđ attendiſtis fratres hui⁹
titulum pſalmi: memorieq̄ꝫ man-
daſtis. Cōuerſio: inquit: Ag-
gei ⁊ Zacharie. Nondū erant iſti pro
phete cū iſta cantata ſunt. Nāq̄ꝫ inter tem
pus Dauid: ⁊ trāſmigrationē populi iſra-
el in babyloniā: quattuordecim generatio
neſ numerant̄: ſicut diuina ſcriptura maxi
meq̄ꝫ Matheus euāgeliſta teſtatur. Euer
ſi autē templi renouatio ſcđm ſancti Hie-
remie ꝓpheciā: ex illa tranſmigratione poſt
ſeptuaginta annos ſperabat̄. Qui cū com
plerētur ſub Dario rege babylonis: imple

ti ſunt ſpiritu ſancto: hi duo ꝓphete Agge
us ⁊ Zacharias: ⁊ ambo poſt inuicē intra
vnū annū ꝓphetare ceperūt: qḋ ad reno-
uationē templi: ſicut tanto ante p̄dictū eſt
ꝑtinere videbatur. Sed quiſquis corꝑaliter
geſtis oculū cordis infigit: neqꝫ inde in gra
tiā ſpūalis intellectus extendit: habitat co
gitatiōe in lapidibus tēpli: quibꝰ viſibilis
fabrica manibus hoim inſtructa cōſurgit:
nec ipſe lapis viuus efficitur tēplo illi ac-
cōmodatus atqꝫ aptus. Qḋ in ſuo corꝑe
p̄mū dñs figurauit cū ait: Soluite templū
hoc ⁊ triduo ſuſcitabo illud. Eſt eñ corpꝰ
dñi plenius ipa ſancta eccl'ia: cuius caput
aſcendit in celū: q̄ eſt maxime lapis viuus:
lapis angularis: de quo beatꝰ Petrus di-
cit: Ad quē accedētes lapidē viuū ab hōi
bus reprobatū: a deo aūt electū ⁊ honori
catū: Et vos ergo tanqꝫ lapides viui edifica-
mini in domū ſpiritualē in ſacerdotiū ſanc
tū offerentes ſpūales victimas acceptas
deo ꝑ Jeſum chriſtū: qꝛ cōtinet ſcriptura:
Ecce ponā in ſyon lapidē angularē electū
p̄cioſum: ⁊ qui crediderit in illū nō cōfun-
detur. Ergo vt fiat quiſqꝫ lapis viuus ad
talē fabricā idoneus: ſpūaliter intelligat tē
pli renouationē ex ruina vetere que i Adā
facta eſt: reparationē noui populi ſc̄m no-
uum hominū atqꝫ celeſtē: vt ſicut portaui-
mus imaginē terreni: portemus ⁊ imaginē
eius q̄ de celo eſt: quo poſſimꝰ poſt oēs ſe
culi huiꝰ etates tanqꝫ poſt ſeptuaginta an
nos: qui myſtico ꝑfectionis numero ꝑſig-
nant: ⁊ tanqꝫ poſt captiuitatē longinq̄ pe-
regrinatōis nō ruitura mole cōſtrui: ſꝫ eter
na imortalitate ſolidari. Spūalē quippe hie-
ruſalē nō magis hieruſalē iudeoꝝ qꝫ vr̄am
eſſe deputetis. Sicut eñ dicit Ap'ls: Jam
nō eſtis ꝑegrini ⁊ inq̄lini: ſed eſtis ciues ſan
ctoꝝ ⁊ domeſtici dei: ſuꝑedificati ſuꝑ fun-
damentū ap'loꝝ ⁊ ꝓphetaꝝ: ipſo ſūmo an-
gulari lapide exiſtēte chriſto Jeſu: in q̄ oīs
edificatio cōſtructa creſcit in tēplū ſanctū
in dño: in q̄ ⁊ vos coedificamini in habita
culū dñi in ſpū: hoc eſt templū dei ad qḋ ꝑ
tinet ſacramentū ꝓphetatōis Aggei ⁊ Za
charie. Cui rurſus idē Ap'ls dicit: Tēplū
eñ dei ſanctū eſt qḋ eſtis vos. Quiſqꝫ igi
tur ſe ad opus huiꝰ coedificatōis: ⁊ ad ſpem
ſancte firmeqꝫ cōpaginis: tanqꝫ lapidē vi-
uū ab huius mūdi ruinoſa labe ꝯuertit: in
telligit titulū pſalmi: intelligit cōuerſionē
Aggei ⁊ Zacharie. Patet ergo q̄ ſequunt: nō
tam lingua ⁊ voce qꝫ vita. Erit eñ edificij
ꝑfectio ineffabilis pax illa ſapientie: cuius
eſt initiū timor dñi. Inde ergo icipiat quē
coedificat iſta cōuerſio.

¶ Expoſitio pſalmi.

Beatꝰ vir qui timet dñm: in
b mādatis eius volet nimis.
Viderit deꝰ qui ſolus ⁊ veraciter
⁊ miſericordit iudicat: quantū iſte ꝓficiat
in mādatis eiꝰ: qm̄ tēptatio eſt vita hūana
ſuꝑ terrā: ſicut ſctūs Job dicit. Et iteꝝ ſcri
ptū ē: Qm̄ corpꝰ qḋ corrūpitur aggrauat
animā: ⁊ deprimit terrena inhabitatio ſen-
ſuꝫ multa cogitantē. Qui aūt iudicat nos
dñs eſt: nec añ tp̄us iudicare debemꝰ do-
nec veniat dñs ⁊ illuminet abſcōdita tene
braꝝ: ⁊ manifeſtet ꝯſilia cordiū: ⁊ tūc laus
erit vnicuiqꝫ a deo. Viderit ergo ille quantū
q̄ſqꝫ ꝓficiat in mādatis eiꝰ: tñ volet nimis
qui pacē illiꝰ coedificatiōis adamauerit:
nec iā deſꝑare dꝫ: qm̄ in mādatis eiꝰ volet
nimis: ⁊ pax in terra hoibꝰ bōe volūtatis.
Vñ ¶ Potēs in terra erit ſemē eiꝰ:
Semē future meſſis: oꝑa eē miſc'die Ap'ls
teſtis eſt: qui dicit: Bonū aūt faciētes nō
deficiamus: tp̄e eñ ꝓprio metemus. Et ite
rū hoc aūt inq̄t: qui ꝑce ſeminat ꝑce ⁊ me-
tet. Quid aūt fratres potentius: qꝫ vt reg-
nū celoꝝ: nō ſolū Zacheus emat dimidio
rerū ſuaꝝ: ſed ⁊ vidua duobꝰ minutis: ⁊ tā
tundē ibi vterqꝫ poſſideāt: Quid potētius
qꝫ vt idē regnū ⁊ theſauris diuiti: ⁊ calice
aque frigide pauꝑi valeat: Sūt autē q̄ iſta
faciant dū terrena cōquirūt: aut hic merce
dem ſperantes a dño: aut hominibus pla
cere cupiētes. Sed Generatio rectoꝝ
benedicet. Id eſt oꝑa coꝝ quoꝝ bonus
deus iſrael q̄ recto ſunt corde. Rectū aūt
cor eſt nō reſiſtere patri emēdanti: ⁊ credē
pollicēti: nō coꝝū quibꝰ cōmouent pedes
⁊ effunduut greſſus atqꝫ labunt: ſic in alio
pſalmo canit: dū zelant in pctōribꝰ pacem
pctōꝝ vidētes: ⁊ putāt ꝑire oꝑa ſua: qꝛ nō
eis merces reddit ꝑitura. At iſte vir qui ti
met dñm: ⁊ in templū ſanctū dei cōuerſio-
ne recti cordis aptatur: nec gloriā hominū
querit: nec terrenas diuitias ꝯcupiſcit. Et
tñ ¶ Gloria ⁊ diuitie in domo eiꝰ:
Bonus eñ eiꝰ cor eiꝰ eſt: vbi deo habitā-
te opulētius habitat cū ſpe vite eterne: qꝫ
hoibus habitātibus in marmoratis laque
atiſqꝫ tectis cū timore mortis eterne. ¶ Hu
ius: eñ: iuſticia manet in ſeculū ſe-
culi. Ipa eiꝰ gloria: ipſe diuitie. Illiꝰ eniꝫ
purpura ⁊ byſſus: ⁊ epule ſplēdide: ⁊ cum

Alia lr̄a, ⁊ eius.

preſto ſũt trãſeunt: ⁊ cũ ad finem venerint
aque guttã ex digito ſtillantẽ deſiderãs ar
dẽs lingua clamauit. ¶ Exortũ eſt in te
nebris lumẽ rectis † corde: Merito
dirigũt cor in deum ſuũ: merito ambulant
recti cũ deo ſuo: ꝓponentes ei⁹ voluntatẽ
ſibi: neq́ꝫ de ſua quicq́ꝫ ſupbe p̄ſumentes.
Meminerunt eñ fuiſſe ſe aliq̃n tenebras:
nũc aũt lucẽ in dño. Miſericors ⁊ mi
ſerator ⁊ iuſt⁹ dñs † de⁹. Delectat qđ
miſericors ⁊ miſerator: ſꝫ terret fortaſſe qđ
iuſtus dñs de⁹. Nulla deſꝑatõe formides
beate vir q̄ times dñm: ⁊ in mãdatis eius
voles nimis. Eſto ſuauis: miſerere ⁊ cõmo
da. Ita eñ iuſt⁹ eſt dñs de⁹: vt iudiciũ illi
ſine miſc̃dia faciat q̄ nõ fecit miſericordiã.
¶ † Suauis: aũt: vir q̄ miſeret̃ ⁊ cõ
modat: Nõ eñ eũ euomet de⁹ ex ore ſuo
tãq́ꝫ inſuauẽ. Dimittite inq̄t ⁊ dimittet̃ vo
bis: date ⁊ dabit̃ vobis. In eo qđ dimittis
vt dimittatur tibi miſeret̃: in eo qđ das vt
det̃ tibi cõmodas. Quis eñ generali no
mine oĩs miſc̃dia dicat̃ qua miſero ſubue
nit̃: intereſt tñ vbi nõ ĩpendis nec ſũptũ pe
cunie: nec corꝑalis laboris induſtriã: ſꝫ ig
noſcẽdo qđ in te q̄ſq́ꝫ peccauit: ⁊ tuoꝝ gra
tis cõparas veniã pctõꝝ. Hec duo benig
nitati officia ignoſcendoꝝ pctõꝝ: ⁊ bñfici
orũ erogandoꝝ: ſicut in euãgelio qđ cõme
morauimus: Dimittite ⁊ dimittet̃ vobis:
date ⁊ dabit̃ vobis: ſic in iſto v̾ſu arbitror
eſſe diſtincta. Suauis vir q̄ miſeretur ⁊ cõ
modat. Nec pigri ſimus ad h̃ fratres: glo
riã q̄rit q̄ deſiderat vindicari ſe. Sed attẽ
de qđ ſcriptũ eſt: Melior ẽ q̄ vincit irã q̄ꝫ
qui capit ciuitatẽ. Diuitias q̄rit q̄ nõ vult
dare paupibus. Attẽde qđ ſcriptũ ẽ: Ha
bebis theſaurũ in celo. Nõ ḡ eris inglorio
ſus in ignoſcendo: q: de ira victa laudabi
li⁹ triũphat̃: nõ egenus tribuendo: q: the
ſaur⁹ celeſtis certius poſſidet̃. Hũc verſũ
ꝑturiebat ille ſupior: gloria ⁊ diuitie in do
mo eius. Qui hec itaq́ꝫ facit. † Diſpoſu
it ſermões ſuos in iudicio: Facta ip
ſa ſermones ſunt quib⁹ in iudicio defendet̃
qđ ei nõ erit ſine miſc̃dia: q: ⁊ ipſe fecit mi
ſericordiã. † Q̃m ĩ eternũ nõ cõmo
uebit̃. ¶ In memoria eterna erit
iuſtus: In memoria eterna erit iuſtus: q:
ad dexterã ſegregat⁹ audiet: Uenite bene
dicti patris mei ꝑcipite regnũ qđ vobis pa
ratũ eſt ab origine mũdi. Neq́ꝫ eñ aliq̃ il
lic eoꝝ: niſi opa miſc̃die cõmemorant̃. Au
diẽt ḡ venite bñdicti patris mei: q: genera
tio rectoꝝ benedicet̃. Sic in memoria eter
na erit iuſt⁹. † Et ab † auditu malo nõ
timebit: Quod dic̃: audiet hi q̄ a ſiniſtris
erũt: Ite in ignem eternum: qui ꝑparatus
eſt diabolo ⁊ angelis ei⁹. Itaq́ꝫ hic nõ ſua
q̄rit: ſed que Ieſu chriſti. Labores patien
tiſſime tolerat: promiſſa fidenter expectat.
¶ Paratũ ẽ cor eius ſꝑare in dño:
Neq́ꝫ vllis tẽptationib⁹ frangat̃. Confir
matũ eſt cor eiuſ: nõ commouebit̃
donec † videat † ſuper inimicos ſuos.
Inimici ei⁹ hic videre bona voluerũt: Et cũ
eis inuiſibilia promitterent̃ dicebãt: Quis
oñdit nobis bona? Confirmetur ergo cor
noſtrũ: nec cõmoueamur donec videam⁹
ſup inimicos nr̃os. Illi eñ volunt videre
bona hoim in terra moriẽtiũ: nos credim⁹
videre bona dñi in terra viuentium. Sed
magnũ eſt confirmatũ habere cor ⁊ nõ cõ
moueri: cũ illi gaudent qui amãt qđ vidẽt:
⁊ inſultãt ei qui quod nõ videt ſperat: Et
nõ cõmouebitur donec videat: ⁊ ipe nõ de
orſum qđ inimici ei⁹: ſed ſurſum ſup inimi
cos ſuos: qđ oculus nõ vidit: nec auris au
diuit: nec in cor hoĩs aſcẽdit que ꝑparauit
deus diligentib⁹ eũ. Quanti valet hoc qđ
nõ videt̃ ⁊ emitur: Tanti q̃ntũ q̄ſq́ꝫ hr̃e po
tuerit. Propt̃ hoc ⁊ ille. ¶ † Sparſit de
dit paupibus: Nõ videbat̃ ⁊ emebat:
ſed ille theſaurũ ſeruabat in celo: q̄ eſurire
⁊ ſitire in paupibuſ dignabat̃ in terra. Nõ
mirũ eſt igit̃: ſi Iuſticia eius manet in
ſcl̃m ſeculi: Cuſtode illo qui ꝯdidit ſcl̃a.
Cornu ei⁹ exaltabit̃ in gl̃ia. Cui⁹ hu
militas a ſupbis ꝯtẽnebat̃. ¶ Pctõr vi
debit ⁊ iraſcet̃: Sera illa ſcꝫ atq́ꝫ infru
ctuoſa penitẽtia. Nã iraſcet̃: cui magis q̄ꝫ
ſibi cũ dicet: Quid nob ꝓfuit ſupbia: ⁊ di
uitiaꝝ iactãtia q̄d ꝯtulit nobiſ: Uidẽs cor
nu ei⁹ exaltari in gl̃ia: q̄ ſparſit dedit pau
perib⁹. Dentib⁹ ſuis † frẽdet ⁊ tabe
ſcet: Quia illic erit plorat⁹ ⁊ ſtridor dẽtiũ.
Nõ eñ frẽdet ⁊ vireſcet: ſic fieret ſi oppor
tuno eũ tpe peniteret: ſed tũc penitebit cũ
deſideriũ pctõꝝ peribit. Nullo ſuc
cedente ſolacio: peribit deſideriũ pctõꝝ:
Cũ tranſient oĩa tanq́ꝫ vmbra: cũ feno are
ſcente flos decidet: Uerbũ aũt dñi manet
in eternũ. Sicut falſorũ beatorũ vanitate
deriſum eſt: ſic eorundẽ veroꝝ miſeroꝝ ꝑ
ditione ſupridebit.

¶ Explicit Tract̃. de pſ̃. CXI.
Incipit Tract̃. de pſ̃. CXII.
¶ Prefatio.

Alia lr̃a. nõ habet. (exortum est in tenebris lumen rectis † corde)
Alia lr̃a. nõ habet. (dñs † de⁹)
Alia lr̃a. Iocundus homo. († Suauis)
Alia lr̃a. diſponet. († Diſpoſuit)
Alia lr̃a. † quia. († Q̃m)
Alia lr̃a. † nõ habet. † auditione mala.
Alia lr̃a. † deſpiciat. † nõ habet.
Alia lr̃a. † diſperſit.
Alia lr̃a. † fremet.